

Ks. Maciej Flader

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Przełom na płaszczyźnie technologicznej przyniósł światu nowy sposób funkcjonowania i sposobu postrzegania rzeczywistości. Rewolucja technologiczna sprawiła, że środki społecznego przekazu stały się jeszcze bardziej obecne w życiu każdego człowieka. Szczególnie podatni na zmiany w dziedzinie nowych technologii są młodzi ludzie. Oni w największym stopniu korzystają z najnowszych zdobyczy techniki, co determinuje także ich sposób życia i postrzegania. W zmiennych warunkach społeczno-kulturowym Kościół głosi niezmienną Ewangelię. Używając dostępnych i współczesnych form przekazu naucza i głosi Dobrą Nowinę w sposób jaki jest zrozumiały dla ludzi danej kultury. Stąd przełom technologiczny oddziałuje także na sposób przekazywania Ewangelii w Kościele.

Kompleksowy proces kształtowania młodych ludzi na wzór Chrystusa nazywany jest formacją chrześcijańską. Odbywa się ona w czterech wymiarach: ludzkim, duchowym, intelektualnym i apostołskim. Formacja ludzka prowadzi do dojrzałej osobowości, właściwego obrazu siebie, umiejętności budowania relacji z innymi oraz kształtowaniu właściwych postaw moralnych. Formacja duchowa kształtuje życie modlitwy, zarówno osobistej jak i wspólnotowej, prowadzi do właściwego życia sakramentalnego oraz pomaga w Piśmie Świętym odnaleźć odpowiedzi na pytania, które nurtują człowieka. Formacja intelektualna wprowadza w światopogląd chrześcijański, daje pogłębienie podstawowych prawd wiary oraz wprowadza w życie i misję Kościoła. Formacja apostołska natomiast przygotowuje do składania świadectwa wiary, podejmowania dzieł charytatywnych i zaangażowania społecznego, a także uczestnictwa w akcjach ewangelizacyjnych i apostołstwa w mediach społecznościowych.

Sprawna formacja zakłada znajomość funkcjonowania i postrzegania współczesnej młodzieży. Zachowanie i sposób popostrzegania przedstawicieli młodego pokolenia jest uwarunkowany środowiskiem rodzinnym, ale także rewolucją seksualną, technologiczną i chroniczną obecnością nowych mediów w ich życiu. Te czynniki sprawiają, że wyłania się nowe pokolenie, które różni się od wcześniejszych sposobem postrzegania, budowania relacji, komunikowania się z innymi i korzystania z nowych technologii.

Uwarunkowania społeczno-kulturowe determinują sposób przekazu Ewangelii przez wspólnotę Kościoła. Począwszy od Soboru Watykańskiego II Kościół głosi, że środki społecznego przekazu są użytecznym narzędziem głoszenia Dobrej Nowiny. W ostatnich latach natomiast nauczanie Kościoła zwraca uwagę na formacyjny charakter środków społecznego przekazu, w tym także mediów społecznościowych. Są one płaszczyzną spotkania, dawania

świadczenia i wymiany poglądów, w której także ludzie wierzący powinni być obecni. W praktyce Kościoła powoli kształtuje się model obecności ludzi wierzących w przestrzeni mediów społecznościowych. Polega on na publikowaniu świadectw, tekstów i innych materiałów o charakterze religijnym w różnej formie. Forma ta zazwyczaj jest uwarunkowana typem i przeznaczeniem tego medium.

Głównym celem rozprawy jest ukazanie roli i znaczenia mediów społecznościowych w procesie formacji chrześcijańskiej młodzieży. Celem weryfikacji hipotezy, iż media społecznościowe wpływają na formację chrześcijańską młodzieży, podjęto badania empiryczne każdego wymiaru formacji oraz zależności pomiędzy stopniem formacji i aktywnością w mediach społecznościowych.

Formacja ludzka badanej młodzieży jest na wysokim poziomie, a respondenci charakteryzują się dużą dojrzałością, otwartością na drugiego człowieka i wrażliwością na wymagania moralne jakie głosi Kościół z wyjątkiem najbardziej kontrowersyjnych kwestii moralnych. Ten wymiar formacji chrześcijańskiej jest najmniej zależny od aktywności w mediach społecznościowych. Formacja duchowa młodzieży jest w większym stopniu zależna od aktywności w mediach społecznościowych szczególnie odnośnie młodzieży niezaangażowanej w życie Kościoła. Media te pomagają rozumieć kwestie duchowe, lepiej przeżywać sakramenty oraz podejmować lekturę i medytację Pisma Świętego z większym zrozumieniem. Formacja intelektualna badanych maturzystów archidiecezji przemyskiej odznacza się wysokim poziomem wiedzy religijnej i podstawowych prawd wiary. Media społecznościowe pomagają w lepszym rozumieniu prawd objawionych, z drugiej strony w tej przestrzeni jest wiele nieprawdziwych informacji na ten wspólnoty Kościoła i ludzi wierzących. Zależność między aktywnością w mediach społecznościowych i formacją intelektualną jest największa u młodzieży, która nie deklaruje się jako wierząca, a zarazem młodzież zaangażowana we wspólnoty religijne w mniejszym stopniu korzysta z tych mediów w swojej formacji intelektualnej. Formacja apostołska młodzieży w mediach społecznościowych jest udziałem jedynie najbardziej zaangażowanych i wierzących. W nieco większym stopniu młodzież angażuje się w dzieła charytatywne, szczególnie w pomoc innym ludziom poprzez media społecznościowe oraz uczestniczy lub dowiaduje się o inicjatywach ewangelizacyjnych, natomiast ewangelizacja w mediach społecznościowych jest udziałem bardzo wąskiej grupy badanych.

Na podstawie przeprowadzonych badań wyciągnięto wnioski i postulaty pastoralne. Należy stwierdzić, że media społecznościowe i formacja chrześcijańska młodzieży są ze sobą współzależne. W zależności od wymiarów formacji zależność jest większa lub mniejsza. Młodzież zaangażowana w życie Kościoła i deklarująca się jako wierząca w większym stopniu

korzysta z mediów społecznościowych w apostołstwie i ewangelizacji, natomiast młodzież niezaangażowana w przestrzeni cyfrowej poszukuje podstawowych informacji związanych z Bogiem, wiara i Kościołem a także z najbardziej palącymi kwestiami moralnymi.

Postulaty wynikające z przeprowadzonych badań koncentrują się przede wszystkim na zwiększeniu intensywności obecność Kościoła i ludzi Kościoła w przestrzeni mediów społecznościowych. Dotyczy to świadectwa wiary w przestrzeni cyfrowej, a także obecności treści prawd wiary, nauczania Kościoła w kwestiach moralnych i dogmatycznych. Treści prowadzących do dojrzałej modlitwy, dobrego przeżywania sakramentów oraz poznania i zrozumienia przesłania Pisma Świętego. Inna część postulatów to z kolei dostosowanie przekazu wiary do sposobu postrzegania młodych ludzi. Inną ważną kwestią jest edukacja medialna mająca na celu właściwe odczytywanie przesłania obecnego w mediach oraz korzystanie z nich w sposób właściwy i pożyteczny dla całej wspólnoty Kościoła.

Summary

Christian formation of youth on social media. Theological and pastoral study based on the survey of high school graduates in the Przemyśl archdiocese

A technological breakthrough has brought the world a new way of functioning and perception of reality. The technological revolution has made the means of social communication even more present in everyone's life. Young people are particularly sensitive to changes in the field of new technologies. They use the latest technological achievements to the greatest extent, which also determines their way of life and perception. In changing socio-cultural conditions, the Church proclaims the unchanging Gospel. Using the available and contemporary forms of communication, The Church teaches and proclaims the Good News in a way that is understandable to people of a given culture. Hence, a technological breakthrough also affects the way the Gospel is transmitted in the Church.

The comprehensive process of shaping young people along the lines of Christ is called Christian formation. It takes place in four dimensions: human, spiritual, intellectual and apostolic. Human formation leads to a mature personality, proper self-image, ability to build relationships with others as well as shaping proper moral attitudes. Spiritual formation shapes the life of prayer, both personal and communal, leads to a proper sacramental life and helps to find in the Scriptures answers to questions that bother man. Intellectual formation introduces the Christian worldview, deepens the basic truths of faith, and introduces the Church's life and mission. Apostolic formation, on the other hand, prepares for the testimony of faith, undertaking charitable works and social involvement, as well as participation in evangelistic activities and apostolate in social media.

Efficient formation presupposes knowledge of the functioning and perception of modern youth. The behavior and perception of representatives of the young generation is conditioned by the family environment, but also by the sexual, technological revolution and the chronic presence of new media in their lives. These factors cause that a new generation is emerging, which differs from the previous way of perceiving, building relationships, communicating with others and using new technologies.

Socio-cultural conditions determine the way the Gospel is transmitted through the Church's community. Beginning with the Second Vatican Council, the Church proclaims that the media are a useful tool for proclaiming the Good News. In recent years, however, the teaching of the Church has highlighted the formative nature of social media, including social

media. They are a platform for meeting, witnessing and exchanging views, in which believers should also be present. In the practice of the Church, the model of the presence model of believers, in the practice of the Church, begins to slowly emerge in the space of various social media. It involves publishing testimonies, texts and other religious materials in various forms. This form is usually conditioned by the type and purpose of this medium.

The main goal of the dissertation is to show the role and importance of social media in the formation process of Christian youth. In order to verify the hypothesis that social media affects the Christian formation of young people, empirical studies of each dimension of formation and the relationship between the degree of formation and activity in social media were undertaken.

The human formation of the surveyed youth is at a high level, and respondents are characterized by high maturity, openness to other people and sensitivity to the moral requirements the Church proclaims, except for the most controversial moral issues. This dimension of Christian formation is least dependent on social media activity. The spiritual formation of young people is more dependent on social media activity, especially regarding young people not involved in the life of the Church. These media help us enhance understanding of spiritual issues. They improve our sensitivity towards the sacraments as well as they encourage reading and meditation of the scriptures with a greater understanding. The intellectual formation of the graduates of the Przemyśl archdiocese is characterized by a high level of religious knowledge and basic truths of faith. Social media help in better understanding revealed truths, on the other hand there is a lot of false information in this space about this church community and believers. The relationship between activity in social media and intellectual formation is the largest among young people who do not declare themselves religious, at the same time young people engaged in religious communities use these media to a lesser extent in their intellectual formation. Young people apostolic formation the survey in social media is shared only by the most committed and believers. To a slightly greater extent, young people engage in charity works, especially in helping other people through social media, and participate or learn about evangelistic initiatives, while evangelization in social media is shared by a very small group of respondents.

Pastoral conclusions and postulates were drawn based on the conducted research. The social media and Christian formation of youth are interdependent. Depending on the dimensions of the formation, the relationship is larger or smaller. Young people involved in the life of the Church and declaring themselves as believers and they more often use social media in apostolate and evangelization, while young people not involved in the digital space seek basic information related to God, faith and the Church as well as the most pressing moral issues.

The postulates resulting from the conducted research focus primarily on increasing the intensity of the presence of the Church and people of the Church in the social media space. This applies to the testimony of faith in the digital space, as well as the presence of the content of the truths of faith, the teaching of the Church in moral and dogmatic matters. Content that leads to mature prayer, a good experience of the sacraments, and knowledge and understanding of the message of the Bible. Another part of the postulates is to adapt the message of faith to the way young people are perceived. Another important issue is media education aimed at properly reading the message present in the media and using it in a proper and useful way for the whole community of the Church.